



Az országos dalárszövetség | A budapesti nemz. zenede | A budai zeneakademia
HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap három negyed ivén, zeneműlélekkel, zeneszerzők és zeneművészek arcképeivel.
Ugy a lap szellemi részét illető közlemények, mint a kiadói vatal ügykörébe tartozó levelek a társulat igazgató-ágához vaci utca 33. intézendők.

Budapest, 1883. szept. 16.

Egész évre 6 fit. Fél évre 3 fit. — Külföldre egészévre 8 fit, félévre 4 fit

Előfizetheti a „Harmonia“ nemzeti zeneműkereskedésben Budapestben, vaci utca 33. s vidéken minden könyvkereskedésben. — Egyes szám ára 15 kr.

Kiadja a „Harmonia“ magyar zeneművészek társulata.

Felelős szerkesztő: Dr. Hubay Károly.

Tisztelt olvasóinkhoz.

Hat heti szünet után, az új zeneidény kezdetén ismét megjelenünk t. olvasóink előtt, hogy folytassuk a félbenhagyott munkát és ezentul is hűséges krónikásai legyünk a zeneművészet terén felmerülő mozgalmaknak.

A lefolyt 6 hét oly szegény volt zeneművészeti eseményekben, hogy mindössze 4 nevezetesebb mozzanat merült fel, melyet itt e helyen felemlítünk és azok: a pécsi dalárda diadalmas körutja külföldön, a tordai-, budapesti polgári és a balassa-gyarmati dalkörök zászlószentelési ünnepélyei és a „Mesterdalmokok-színrehozatala, melyre különben lapunk jövő számában visszatérünk.

A közelgő zeneidény azonban annál érdekesebbnek és változatosabbnak ígérkezik.

Kilátásba van helyezve a brüsseli zeneakadémia első rendű tanáraiból álló híres vonós négyes Budapestre jövelele, mely Hubay Jenő, Collins, Van Stin-Woort hegedűművészekből és Servais híres gordonkaművészből áll.

Hallani fogjuk előreláthatólag Wilhelmj hegedű- és Wieniawszky József zongoraművészeket is. A „Harmonia“ matinéi már legközelebb kezdetüket veszik és miután ezeknek rendezése a kezdet nehézségeit már legyőzte, a mult

éviéknél előreláthatólag érdekesebbek lesznek.

Midőn ismételve megigérjük, hogy igyekeznünk fogunk lapunkat a modern kívánalmaknak megfelelően, célnkat szem elöl nem tévesztve szerkeszteni, kérjük t. olvasóinkat, hogy bennünket e nem könnyű feladat teljesítésében ezentul is támogasson. Ennélfogva tisztelettel felkérjük mindazon dalegyleteket és magánosokat, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, hogy azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

A „Harmonia“ szerkesztősége.

A zene az egészségügyben.

Azon tény, hogy a zene az ember lelkére és testére hatalmas befolyást gyakorol, sőt betegség esetében orvos szerré is válhat, előttünk régi idők óta ismeretes. Mindenki ismeri például Dávid történetét, aki hárfajátékával Saul királyt jó kedvre hangolta. Midőn e történetre utalunk, csak azt akarjuk továbbá megjegyezni, hogy a régi görögök, kiket az emberi természet leglelkiismeretesebb tisztelőinek tarthatjuk, még a különböző hangszerek hatásának különféleségét is be akarták bizonyítani. Így a fuvó fahangszereknek felháborító hatást tulajdonítottak, míg a huros hangszerek kizárólagosan mint megnyugtatók valának is-

meretesek. Hogy továbbá a zene a betegre fölötté különféle hatással van manapság, nem tagadhatja senki. Ezen minőségben egyfelől jótékony szórakoztatást nyújt, míg másfelől a felindult szervezetre nézve hathatós nyugtató szer, a melyre az idegrendszer utján közvetlenül hat. Hogy mily erős a zene hatása betegre és lábadozókra, bebizonyítja azon észlelés, hogy a kórházakban a betegek osztatlan figyelmet fordítanak a zenére, midőn például egy zenekar arra elvonul. Még a halál karjaiban is kedves a zene; a haldokló Chopin például még utolsó gondolatával is zene után vágyódott. A zene enyhíti a phisikai és paralízisa a szellemi fájdalmakat, eloszlatja azoknak szenvedéseit, kik a létért való küzdelemben megsebesültek; meghusítja a búskomorságot, a mely könnyen hoz betegséget létre. S már a régi classikusokról is találjuk, hogy a zene mint orvosság használtatik, mert Homer beszéli, hogy a gyógyászatban jártas emberek Ulyssesnek a zene hallgatását ajánlották, hogy enyhítsék ama ideges fájdalmakat, melyeket neki egy vadkan harapása okozott — és Ulyssesünk ismét visszanyeri önuralmát!

Asklepiades egy híres görög orvos ezen kezelést oly örülési eseteknél alkalmazta, melyek idea fixát idéznek elő és Pinel francia vegyész a legújabb időben is helyesnek ismerte el ez eljárást. Albert

bajor herceg csak zene hallatára felelte kőszvénybaját és egy még élő orvos dr. Gesmer egy olasz esetét citálja, a kinek „Neuralgia sciatica”-ját egyedül tánczenevel nyugtatták meg.

Az ily többé-kevésbé tudományos, értékes esetek felsorolásának themája épenséggel kimeríthetlen: eddig azonban a zene befolyását inkább csak passiv szenvedésekre ismertük, mint: melancholia, lethargia stb. Ha a módszert megfordítjuk, bebizonyíthatjuk a zene befolyását a dühöngőre, mert ezekre a nyugodt ünnepélyes zene ép oly hatással bír, mint a hypochondrikusra a tánczene. De még a mindennapi életben is mindenütt a hová csak tekintünk a zenét mint az emberi élet legjóakaróbb kísérőjét látjuk. Anyák és dajkák énekkel nyugtatják meg babjukat; ideges hölgyek csakhamar elfelejtik a hangverseny-teremben caprice-üket és szeszélyeiket mihielyt a zene kezdődik. Némely ember csak akkor emészt jól, ha zenét hall és ezen körülmény magyarázza azt, hogy a gourmand Voltaire oly szorgalmasan járt az operába. A legerősebb paraszt, a legerőteljesebb tengerész, a vasuti vezető, a népdal ritmikus hatalma által jelentékenyen nyerneket erőt munkájukhoz. A szász marsal azt észlelé, hogy a katonák nagy menetek alkalmával nem fáradnak el annyira és könnyebben mennek zeneszó mellett, mint mikor szigorú hallgatás volt rájuk parancsolva, oly körülmény, a mit aligha a szász marsal észlelt először, hanem már Noah atyánknak is feltűnt, midőn párijait a bárkába hajtotta. Továbbá naponta láthatunk fiatal lányokat, kik oly gyöngék hogy alig tudnak tíz lépést tenni anélkül hogy szívdobogást ne kapnának: a kik azonban a zene mellett egy egész éjet tánczolnak át a legkisebb fáradság nélkül. Grétry componista története bizonyosan ismeretes olvasóink legtöbbjé előtt. Grétry szobájában ugyanis egy pók fészkel, a mely mindig lejött a falon és a zongorára ült, a mint játszani kezdett. Ausztráliai bushmanok, a kik zenélő dobozokat hordtak maguknál, egy ilyet a fal alá a földre helyeztek és a zenélő összhangjai által csalogatva számtalan kis madár közeledett, a melyek repdesve és himbálódva tartották magukat a hangszer felett.

A halak meghallják a vízben a csalogató esengetyút és odaúsznak a honnan a hang jő — és így az egész állatvilágon át bebizonyíthatjuk a zene befolyását — nem említve a farkasverembéli hegedűst — egy bizonyíték, hogy a zenének mindenekelőtt kell hogy physikus hatása legyen és csak az ember és állat organismusa által jöhet érvényre.

Miként azonban egyfelől a zene hallás a kellő mértékben jótékony, úgy a túlzás káros hatás által kísértetik. Vannak emberek, kiknek organismusa oly finoman és izgathatóan van szerkesztve, hogy a túlságos sok zene hallása — még ha a legjobb is a mit a muzsa nyújthat — ily embereknek veszedelmes ideges állapotot idéz elő és láttak embereket kiknek arca a zene kezdetével lángol. Mostanában is észlelhetjük ezt rosszul szelöltetett hangverseny-termeinkben, de midőn a szem természetellenes módon nagyobbodik, a lélekzetvétele gyorsabb, midőn a test spasmodikus izgatottság állapotában remegni kezd, s a hátgerincet hideg borzongás fuja végig, ez már a zene valóságos támadásának nevezhető a gyenge organismusra, a mely rendszeren síró göresökben végződik és a beteget kimondhatatlan fáradság és bágyadtságban hagyja maga után. Sok embernek, különösen hivatászerű zenészeknek nem hirtelen lépnek fel ezen jelek, hanem az agyvelő lassanként tompul el a hang hatalma alatt és a beteg melancholiába esik és szellemi tévutakra tér. Hány zenész lett már művészetének áldozata és nem kell nevet neveznünk, hogy szemünk előtt tartuk azt, hogy ama daemon, mely a hangokban szendereg, a legjobbak között is megtalálja a maga áldozatát.

Czerny „Gyorsaság iskolájának” tanulmányozása.

Ernsy József-től.

A zongorajátzóknak legelőjában ezer között talán nincsen tíz, ki Czerny ezen művét ne tanulmányozta volna. És még is érdemi ez a roppant elterjedést, mert, bár a zene mai fejlődése és modern izlés szerint kissé elavult, paedagogia szempontjából legalább is annyira magaslik ki a taníradalom termékei közül, mint Cramer gyakorlati vagy Clementi „Gradus ad par-

nassum”-ja. Sőt némely tekintetben még fontosabbnak is nevezhető; hisz ez veti meg alapját a biztos gyorsjátéknak, melynek elsajátítása után szabad csak Cramer s később Clementi tanulmányaihoz fogni.

Mily óvatosan kell azonban e tanulmányozásnál eljárni, bizonyítja azon tapasztalt tény, hogy alig tízedrésze azoknak, kik Czerny gyorsaság-iskoláját elvégezték, képes Cramer gyakorlati nehézségeivel sikeresen megmérkőzni.

Miért van ez így? Mert törekvésünk csak oda irányult, a mű czímének megfelelően, minél gyorsabban játszani, nem gondolva arra, hogy a valódi, helyes gyorsaság csakis a sok lassú, tiszta és präcis játék eredménye.

Allitasom jogosultságát bizonyítja mindjárt e gyakorlatok első száma.

Hányszor nem hallottuk itt a jobb kézt így játszani: a pausa után rohamosan c. h. a. g. f. (ez utolsó hang, miután az első újra esik, jó erősen és hosszan) — ezután egy ügyetlen kézforgulat után e. d. c. — itt megint megállapodás, ismét egy fordulat h. a. g. f. — megállapodás — és e. d. c.

Eltekintve attól, hogy itt azután a balkéznek egy újabb fogása miatt rendszeren csak hosszabb keresés után kezdetik meg a következő ütem, az elsőben is az ujjak mintegy egymásra bukása és egymáshoz ragadása nem gyorsaság, hanem oly gyengesége az ujjaknak, mely idővel képes a legjobb taktus és formai érzéket előlni.

Hol marad azután még a zongorajáték zamatja, a szép előadás?

Sokat mondhatnék még, de lesz alkalmam ezekre akkor, midőn a gyakorlatokat egyenként felsorolva, elmondom mindazt, a mit sok évi tanítás alatt megjegyezni szükségesnek, vagy czélszerűnek találtam.

Főlöszlegesen talán megjegyezmem, hogy ezen eljárásom nem új, s hogy Bülöw János és Köhler Lajos már Cramer, Scarlatti és Bach tanulmányaiból válogatva, azokat nehézségi fokozatban és tendenciájuk szerint csoportosítva, tanítási utasításokkal látták el.

Hasonló érdemeket szereztek Stark és Lebert tanárok sonatáink commentározásával.

Nem vagyok tehát első, ki e téren

T Á R C A.

Mit ígérnek színházaink?

I. A nemzeti színház.

A d r á m a.

Nemzeti színházunk, mely a mióta a mostani igazgatóság áll az élén, oly fíradhatatlan buzgalommal és annyi sikerrel fáradozik az izlés nemesítésén és a magyar műveltség terjesztésén, a jövő színházi évadra is fölülte érdekes programmal készül. Helyes tapintattal és finom izléssel válogatja meg mindig az igazgatóság a színre hozandó darabokat, siet bemutatni a magyar közönségnek a francia drámai irodalom kiválóbb termékeit és gyarapítani igyekezik a magyar repertoirt. A nemzeti színház e változatos műsorával és kitünő előadásaival elérte innárr azt, hogy oly törzsközönséget szerzett magának, a melyenel egyhamar nem igen dicsekedhetik színház. És ebben az érdem főrésze a vezető: Paulay Ede igazgató urat illeti, a ki ritka buzgalommal, tanulmányával és odaadással emelte Magyarországot első színházát arra a magaslatra, amelyről most büszkén tekinthet szét. És az eddigi működés biztosíték nekünk a jövőre nézve, mely ezután még többet fog követelni. A jövő évben ugyanis az opera átköltözködi sugáru díszes palotájába, és akkor a nemzeti színház egészen a drámának marad. A jövő évtől fogva tehát nagyobb feladat vár a drámára, mely hívatta lesz minden estét betölteni. De bizvást né-

hetünk ez új fordulat elé, mert megvan az a szilárd alap, melyen drámának fejlődése biztosítva van.

A jövő színházi ivadra vonatkozólag a nemzeti színház eddig négy új eredeti darabbal rendelkezik. Ezek: Ifj. Ábrányi Kornél „A csalhatatlan” című vígjátéka, Berczik Árpád „Nézd meg az anyját” című vígjátéka, Csiky Gergely „Cecil házassága” című színműve és Dóczy Lajos „Utolsó szerelem” című színműve.

A négy darab előadását azonban meg fogja előzni Madách Imre „Az ember tragédiája”-nak színdarabja, mely művet Paulay Ede igazgató úr átdolgozásában és szcenirozásában szeptember 21-én fognak előadni. Adámot Nagy Imre úr, Évát Jászai Mari asszony fogják személyesíteni. Ez az előadás kétségkívül rendkívül érdekes kísérlet lesz. Kísérletnek mondjuk, mert nem tudjuk, hogy miként sikerült e műből drámát csinálni. Ezért majd csak az előadás után nyilatkozhatunk róla.

A külföldi drámaidarabok új termékeiről most még nem lehet szó. Annyi bizonyos, hogy Sardou és Pailleron irnak új darabokat, a melyeket a nemzeti színház rögtön meg fog szerezeni. Ez azonban természetesen csak akkor lesz lehetséges, midőn már Párisban is színre kerültek. Eddig a nemzeti színházban még nem adott külföldi darabok közül színre fognak kerülni „A képzelt beteg” Moliéretől, „Ne tréfálj a szerelemmel” Musset Alfréd-től, „A

szegény gazdag” Augier Emil-től „A szegénylő” angol vígjáték Csiky Gergely fordításában, végül „A varázslat”, „A lépcsőház titka” és „Orlék” című egy felvonásos francia vígjátékok.

A nemzeti színház régi repertoírjából fel fogják eleveníteni a következő darabokat: „Poirier ur veje” Augier-től, mely szeptember 5-én kerül színre, „Antonius és Cleopatra”, „IV. Henrik és III. Rikárd” Shakespeare-től, „Fény árnyai” Sziliget-től és a „Londoni arslánok.”

Ime a nemzeti színház drámájának programja a jövő téli ivadra, a mennyire az most megállapítható. Még csak azt kell bevárni, mit hoz a francia színházi ivad és akkor lesz teljes a program.

A z o p e r a.

Az opera igazgatósága már a színházi szünidő alatt erősen dolgozott a jövő évi különválás nagy munkáján. Felvették a színház őriási leltárát, a diszleteket, a butorokat, a jelmezeket és különválasztották az operához tartozó kellékeket a drámáétól. E kellékek legnagyobb része a drámáé marad, mert a nemzeti színház színpadának méretei nem felelven meg az új operaházénak, ide legnagyobb részt teljesen új diszleteket kell festeni.

Az a körülmény pedig, hogy jövő évben az opera saját házába költözködi, okozza azt, hogy a nemzeti színház operája az utolsó ivadjában nem készített elő több újdonság; mert azt nem lehet követelni, hogy 5—6 előadás kedveért új, de többé nem használható diszleteket fessenek.

működik, de reményem, nem is leszek utolsó és legyen szabad itt kartársaimat felkérni, hogy köszöntsenek be minél többször hasonló dolgozatokkal.

Saját megjegyzéseimhez tett figyelemztetéseket, kibővítéseket vagy helyreigazításokat pedig szívesen és köszönettel veszek.

Utastás Czerny „gyorsaság iskolája” tanulmányozásához.

„A gyakorlásnál nem az a fő cél, hogy minél gyorsabban játszassuk a darabot, hanem az, hogy belőle minél többet tanuljunk.”

Minden gyakorlat, különösen először és másodsorban erősen és egész lassan játszandó át, figyelve az előírt ujjvételre és a taktus legszorosabb megtartására. Ne vezessenek soha elhamarkodásra a hosszabb hangjegyek vagy könnyű részletek, ez mindig hanyagságra mutat és veszélyezteti a correct játékok és ritmikus érzetet. A tempóra nézve tehát mindig a legnehezebb részletek legyenek irányadók. Többszöri átjátszás után bizonyára feltaláljuk a nehézségeket. Szedjük ki azokat és tanulmányozzuk a kezekkel egyenként s csak akkor, midőn azokat sikeresen legyőztük, játszuk el a gyakorlatot egészben mindaddig, míg fokozatosan mindig gyorsabban, de könnyűséggel és kifogástalan tisztasággal magunkévá tettük azt. (Mindig örömmel láttam, ha növendékeim könyveikben a nehézségeket színes írónnal kijelölték.)

Ezután jön csak az előadás, mely azonban ismét igénybe veszi egész figyelmünket.

Elérve így a teljes biztosságot és a gyorsaság egy bizonyos fokát, bátran mehetünk át a következő gyakorlatra; a még hiányzó ügyességet a mindennapi ismétlés hozza meg.

1-ső gyakorlat.

E gyakorlat tendenciája a hangsorjátszás kiképzése a jobb kézben. Minden üteny négy nyomatékot nyer, azaz minden negyed csoportban (de különösen az elsőben) erősebben ütöttek meg az első tizenhatod. Természetes, hogy ott, a hol jobb kéz egy tizenhatod szünjellel kezd a negyedet, a bal kéz veszi át a hangsúlyozást.

A hangsúlyozásnak kettős célja van. Egyrészt egyforma ügyessé és erőssé teszi az ujjakat, miután a nyomaték nem mindig az első ujjra, de a többiekre is esik; másrészt pedig hathatósan mozditja elő a ritmikus érzetet és a correct játékot.

A d-moll részlet (9-ik üteny), valamint a 15., 16., 17., 18. és 19-ik üteny szokatlan ujjvételre figyelemmel kísérendők. Az utolsóelőtti ütenyben az összhangok, mint magányosan álló nyolcad hangjegyek, határozottan és röviden játszandók.

2.

E gyakorlat folytatása az elsőnek, célja a balkéz ügyességének fejlesztése.

A mi az elsőben a jobb kézre nézve jegyeztetett meg, az álljon itt a balkézre nézve is.

A 10-ik ütenyben a jobb kéz néma ujjeseréje f, a-n. $\frac{3}{1}$ $\frac{5}{2}$, a kéznek összehúzása által eszközözendő, t. i. először cserélendő fel a 3-ik ujj az ötödikkel és azután csak az 1-ső a harmadikkal.

Ezen szabály irányadó minden hasonló (dupla) néma ujjeserésnél.

A 11. és 12. ütenyben a kettős szólam vezetés szorosán jusson érvényre.

Itt is a d-moll részlet (13. 14. üteny) különös nehézségű. Külön gyakorlandó tehát a két kézben, azután együtt.

A két kéznek együttmaradását a helyes hangsúlyozás biztosítja.

Figyelemztetünk itt a cis kereszt ujjak érvényességére jobb kézben (13. üteny 4-ik csoport) és a balkéz ujjrakására a 14-ik ütenyben.

Tudvalevő dolog, hogy a hangsorjátszás kifelé (jobb kézben fel, bal kézben pedig lefelé) több nehézséggel jár, és hogy ennek oka a kezek szerkezetében (a gyöngébb ujjak utáni fordulat miatt) rejlik. Erre nézve jó gyakorlat bal kéz számára a 15—19. üteny.

Az utolsóelőtti üteny nyolcadjai különöztetendők az utolsó üteny negyedeitől.

3.

A tört összhangnak bemutatása. A biztosság elérésére szükséges, hogy a kéz egész nyugodt maradjon. Ajánlatik tehát, hogy többször úgy játszassék át ezen gyakorlat, hogy a négy (egy cso-

portot képező) hang fekvé maradjon és a kéz csak az utolsó tizenhatod után haladjon a következő csoporthoz; — későbbben csak az első hang tartassék ki, a többi pedig vagy legato, vagy staccato lépjen fel.

Ezen előgyakorlatoknál minden egyes csoport kétszer vagy négyszer is játszandó egymásután. Megjegyzendő, hogy a kéz minden csoport elkezdése előtt a leütendő billentyűk felett készen álljon.

A balkéznek rövid hangjegyei az első részben, ellentétet képeznek a 15-ik taktusnál fellépő fél- és összekötött negyedhangjegyekkel; ez figyelembe veendő.

Gyengébb vagy rövid kezek számára e gyakorlat későbbre is hagyható.

4.

A parányzó (grupetto) jobb kézben. A balkéz könnyű, rövid hangokban kezd s a jobb kéz nyomban követi parányzóval. E parányzó utolsó hangjegyén az első ujj komolyan veendő, mert ennek szükségtelessége csak látszólagos, helyessége pedig a 15-ik taktustól kezdve van igazolva, hol is a közvetlen utána következő új csoport szükségessé teszi. Egyébiránt is előmozditja a kézfördulati ügyességet.

Az előírt $\frac{6}{8}$ taktus szerint minden csoportnál az első, harmadik és ötödik tizenhatod hangsúlyozandó (az első a szünjel miatt a balkézben.)

Előnyös azonban e gyakorlatot $\frac{4}{8}$ taktusban is játszani, a hol is minden csoport két 10-os triolból fog állani és e szerint a nyomaték az első és negyedik tizenhatodra esni. Ezen taktus-csere egészen eltérő színezetet ad a parányzónak, mert ott, a hol $\frac{6}{8}$ taktusban a nyomatékok az összhanghoz nem tartozó hangokra estek, a $\frac{4}{8}$ taktusban összhangba vágó nyomatékok mutatkoznak és ellenkezően (mint 9—14 ütenyben). A 15-ik ütenytől végig a crescendo érvényre hozandó.

5.

Hangsor mindkét kézben, azonkívül a jobb kéz 4-ik és 5-ik gyakorlása (7., 8., 9., 10.) A 11-ik üteny jobb kézben a d-moll skála lefelé is cis-sel jár, mi a két lágy hangsor kombinációját képezi. Ilyen combinatio van kétféle, t. i. felfelé

Uj opera lesz Pouchielli dalműve: „Gioconda” mely Turolla Emma kisasszonnyal kerül színpadra. Érdekes lesz talán felemlíteni, hogy ez opera szövegét, melyet R a d ó Antal fordított magyarra, Boito Arrigo, a „Meisofeles” opera szerzője írta. Boito a szöveg alá így írta magát: Tobio Corria, mely név betűből hamar kitalálni az író valódi nevét.

Színre fogják ismét hozni részben új rendezéssel és kiállításal a „Portici nemát” Masaniello szerepében Perotti ural.

Az operai ivad két érdekes vendége Turolla Emma k. a. és Wiltné Mária asszony lesz. Turolla Emma k. a. már megkezdte hazamosb ideig tartó vendégjátékait és utána jön Wiltné asszony, aki körülbelül az ivad végéig fog vendégszerepelni.

II. A Népszínház.

Első sorban állanak természetesen az új darabok, melyek már készen, lefordítva, lemásolva, kisorsolva és kiosztva az igazgató fiókjában várják, míg a sor rájuk kerül. Ez újdonságok sorrendben az „Afrikareise” (magyar címe még nincs eldöntve), „Turi Boreca”, „Kanári hercegné”, „Tempelói”, „Vásárfa” és „Rip van Winkle.”

Az „Afrikareise”, Suppé legújabb operettje, tavaly került színpadra a Theater an der Wienben oly sikerrel, a minőt Suppé Boccaccio óta nem aratott. A népszínházban Pálmai Ilka fogja a főszerepet játszani. Színrehozatala szeptember végére van tervezve.

„Turi Boreca” egy fiatal, kezdő író Gerő Károly első népszínműve, ki e darabjának elfogadása következtében lemondott ügyvédi pályájáról s néhány hónap óta a népszínház igazgatói irodájában vállalt hivatalt és hajlamainak megfelelőbb működési tért. Darabja október elején fog a közönség elé kerülni Blaha L. asszonnyal.

A „kanári hercegné” Lecocq legújabb műve a mult télen egymaga töltötte be a Folies dramatiques műsorát, s szövegével úgy mint zenéjével biztos sikere számolt. Két főszerepet Pálmai I. és Hegyi Aranka fogják énekelni, először valószínűleg október közepén túl.

„Tempelói” Rákosi Jenőnek és Erkel Eleknek eredeti operettje november közepén fog a lámpák előtt megjelenni. A darab hőse Csokonai Vitéz Mihály, s a szövegnek, a költő műveinek egyes részei, alakjai s életének ismeretes mozzanatai szolgálnak alapul. A „Székely Katalin” és annyi kitünő népszínmű zeneszerzője Erkel Elek, nagy kedvvel és ambícióval két évig dolgozott a partitúrán, melyre nem egészen illik az operett elnevezés. A zene maga magyaros, tárgyához mért, de nem zárta ki más nemzetek elfogadott operettstílusát sem. E darab előadása elé nagy várakozással néz az egész színház.

A „Vásárfa”, Bercik Árpád új népszínműve, mely decemberre van tervezve, tavaly télen volt számításra, azonban szerző elküldte vele s így az idénre maradt. Főszerepe természetesen Blaha L. asszonnyra vár.

„Rip van Winkle” „Planquettenek”, a „Kornevillei harangok” fiatal szerzőjének legújabb műve a londoni Royal Comedie Theatre-ben adattott elő tavaly októberben s azóta még le nem vették a színlapról. A nevezett színház igazgatója arra számít, hogy még két évig nem lesz szüksége más darabra. Megjegyzendő, hogy ugyan-e színházban a „Kornevillei harangok” több mint ezer előadást ért meg, holott Párisban még csak most készültek 900-ik előadására. A „Rip van Winkle” Párisban a Bouffes Parisiens-ben fog a télen színpadra kerülni. Annak a története, hogy e darab miért került először Londonban s nem Párisban színpadra, az, hogy a zeneszerző bizva partitúrájában, oly árt követelt kiadótól és igazgatótól, hogy Párisban nem akadt senki, a ki megadta volna. Planquette tehát Londonba ment darabjával, ahol a kért 300 ezer frankot nem kapta ugyan meg, de aratott olyan sikert, hogy a francia igazgatók hajba kaptak egymással a darab miatt s most már készséggel megadták a kívánt árt érte. Ekkor azonban kiderült, hogy az angol Farnie által írt szöveg, nem felel meg a francia színpad követelményeinek s Cantin igazgató kénytelen volt Meilhac és Gille által a szöveget is egészen átdolgoztatni. Ez átdolgozás főleg azért volt elkerülhetetlen, mert az angol beosztás szerint a darab 8 vagy 10 képből állott, ami a 3 felvonáshoz szokott párisi operett közönségnek nem igen tetszik. Minthogy a francia átdolgozás még nem érkezett meg, a népszínház igazgatója még nem tudja, hogy a francia

a dallamos (d-mollban h-cis) és lefelé az összhangzati (cis, bé), vagy pedig megfordítva felfelé az összhangzati (b, cis) és lefelé a dallamos (c, bé).

E 11-ik ütenyben a balkézben a félhangjegyű összhang és az utána következő nyolczadhangjegybéli szorososan összekötve és értékük szerint veendő. A kettős szóllamvezetés a jobb kézben, ge különösen a 35. 36. 37. 38. ütenyekben pontosan eszközözendő és az esetben, ha nehézségek mutatkoznak, e két szóllam eleintén két kézzel gyakorlandó.

A 47. 48. 49. 50. ütenyekben jobb kézben a negyedbekezdések fel- és lefelé húzott hangjevekben vannak felütve, ez azonban nem többszóllamúság kifejezése, hanem kellő hangsúlyoztatás céljából történt.

6.

A staccato tanulmányozása különös tekintettel a negyedik ujra (utolsó 8 tactus). Hogy Czerny itt nem a nagy staccatot (melyet a hangjegy felett álló vesszőkkel jelölünk) érti, hanem a kicsit (·), már abból is kitűnik, hogy nem mondja dircte staccato, hanem leggiermente, non legato. Könnyűséggel legyen tehát játszva e gyakorlat, szabadon mozgó ujjakkal, (de nem karral) a mi különösen az utolsó nyolcz ütenyben, a hosszabb fogások miatt nem csekély feladat. Ezen része tehát különös kitarással gyakorlandó.

A 17-ik üteny jobb kézben a feloldó jegy f előtt még nem bizonyítja, hogy az eredetiben fis nem lett volna, annál inkább nem, miután a következő taktusban a balkézben ismét fel van oldva. Hangzásra nézve pedig ép oly jogosan lehet ott fis mint f. — A 29. és 30. ütenyekben előforduló keresztek a taktusok végéig örvényességben maradnak

7.

A hatodik gyakorlat iránya a balkézben. Itt is kis staccato, mely még akkor sem szűnik meg, mikor mint a 24—30 ütenyekben a csoport első hang-

vagy az angol szöveggel adassa elő a darabot, melynek előadása januárra van kitűzve.

E darabokkal még távolról sincs kimerítve az újdonságok sora. Így például „Almássy Tibamér a „Tót leány“ szerencés szerzője e napokban fejezte be „Gigány Panna“ című új népszínművét s azt néhány nap alatt be is nyújtja. Lukácsy Sándor egy készülőképben lévő népszínművet, s Jules Verne egy regénye után írt kiállításos darabot jelentett be, úgyszintén Vidor Pál is közel van új darabja befejezéséhez, mely a „Száz-malom“ csorbáját lesz hívatva kiköszörölni. Ezekon kívül Párisban az őszszel és a télen Lecocq „Grain de Sable“-je, Audran „Labergère“-je és Jonas „Diable a quatre“-ja, Bécsben pedig Strausz és Millöcker új operettjei fognak színre kerülni, ezek közül a sikerülteket a népszínház közönsége mind látni fogja lehetőleg még a télen, vagy a tavaszon.

Különösebb érdeklődésre számít egy kettős jubileum, a melyet a népszínház a jövő tavasszal fog az irodalmi és művészi eseményhez méltó fényrel és kegyelettel megünnepelni. T. i. „A falu rozsa“ és „Sárga csikó“ előadásainak száma közel van a százhoz, s remélhető, hogy a jövő tavasszal érik el s őrlik meg a 100-ik előadást. Nem lehetetlen, hogy a nevezett darabokon kívül még egy harmadik is fog ez évadban jubilálni, s ez „Bocaccio“, mely eddig 82-szer került színre, s új alakjában könnyen megütheti a százat. Eddig a népszínházban csak a „Kornevillai harangok“ és „Sztrogoff utazása“ mentek túl a százaz számon. Legközelebb állanak a nevezettekön kívül a százhoz: „Piros bugyelláris“, „Vereshaju“ és „Utazás a föld körül“, melyek mind a hárman a 70-ik előadás felé járnak.

jai tizenhatod s egyszersmind fél hangjegyek gyanánt szerepelnek; a felek tartatnak, a többiek pedig rövidek. A jobb kéz hangjai értéke szerint tartassék ki, és itt különösen felemlítendő a 9-ik üteny három é-je, és az arra vonatkozó szabály: Ha két vagy több egyforma magasságu hangjegy ívvel van összekötve, de ezenkívül a hangjegyek felett vagy alatt pontok állanak, ez nem ligatura, hanem az úgynevezett portamentotjelzi. A kivétel úgy történik, hogy minden egyes billentyű ismét elnyomatik anélkül azonban, hogy az ujjak végei elhagynák a billentyűt, hanem azt folytonosan érezve emeltetnek és nyomnak le újra. Ilyen portamentoval találkoztunk Mendelssohn „Rondo capriccioso“ című darabjának bevezetésében.

E gyakorlat 38-ik ütenyében a balkéznek előjegyzett cis-e a taktusvégeig érvényes. A 42-ik és 43-ik ütenyben pedig az ütenyrészek analízisjával ellenkezően összekötő ívek a jobb kézben figyelemre méltandók, sőt ennek folytán a 2-ik és 4-ik negyed erősebb nyomtátekban részesítendő.

8.

Ezen gyakorlat főleg nyugodtan álló kéztartásban fejleszti az ujjak ügyességét. Elkerülendő tehát minden nyugtalan mozgás, a mely még akkor sem engedhető meg, midő: tört összhangok váltakoznak a skálaszerű monetekkel. A 22-ik üteny jobb kézzel külön gyakorlandó. A 39. 40. 41. ütenyben a 2-ik és 4-ik ujjak ilyen folytatólagos használása (úgynevezett villa) helyesen van előírva, a míg lefelé mozog a phrazis: felfelé azonban (42-ik ütenyben) inkább ajánlható ezen ujjvétel: 1. 3. 2. 4. — 1. 3. 2. 4. — stb. miután az első ujj sokkal könnyebben simul a negyedik mellé, mint a második. A 45-ik és további ütenyben előforduló grupetto és tört akkordok remniscentiái hozzák emlékezetbe az illető helyen elmondottakat.

9.

Hasonló a 8-ikhoz melynek tendenciájában azonban a balkéz is osztozik. A 28-ik üteny g-dur skálája rendellenes ujjvételét a skála egy hanggal való megtoldása tette szükségessé. A 29-ik ütenyben a balkézben az ais visszatérésére figyelemztetünk; ugy szintén a 34-ik ütenyben pedig a gis ismétlésére. A 50—54 üteny jobb kéznek előírt ujjvétele fontos és figyelemre méltó.

10.

A balkéz fokozatos kinyújtása és összevonása felbontott összhangokban nyugodt kéztartás mellett az ujjvétel szoros figyelembe vétele főfeladat ezen gyakorlatban. A bizottság érdekében azonban a 4-ik üteny ötödik csoportjában az e inkább 4-ik ujjal veendő, ugyszintén az 5-ik és 7-ik taktus első csoportjaiban az a is, mert ez által a nyugodt kéztartás inkább biztosittatik mint a 3-ik ujjal. A 9-ik ütenyben a cis, a 10-ik ütenyben feloldott h, 11-ikben a fis, 18-ikben szintén fis, 21-ikben gis és végre a 23-ik ütenyben gis visszatérései könnyen kerülnek ki a kevésbé gyakorlott zongorázó figyelmét. Az utolsó előtti üteny tüzetesebb tanulmányt és megfigyelést érdemel.

A „Tordai dalkör“ zászlószentelési ünnepélye.

A „Tordai dalkör“ életének 11-ik évében f. évi aug. 19. tartotta meg zászlószentelési ünnepélyét hét erdélyi társ-

egyület, a helybeli két zeneegyület és ezrekre menő helybeli és vidéki közönség meleg érdeklődése és szíves részvétele mellett. Az alábbi sorokban előadjuk röviden az ünnepély lefolyását, tekintettel inkább annak művészi becsére, mint alaki fényére, miután erről a napi lapok már részletes tudósításokat hoztak. A vendégdalgyletek fogadtatása aug. 18. éjjeli 12 órakor történt. A tordai dalkör élénkelvén Huber Károly orsz. dalárszövetségi karnagy által zenésített gyönyörű jelégjét, Nagy Olivér egyleti alelnök mondott hatóságos üdvözlő beszédet a testvér-egyletekhez, melyre az országhosirú kolozsvári dalkör, Lányi Ernő széptehetségű, fiatal karnagya által szerzett szép jelégjének előadása után, még hatásosabb beszéddel válaszolt az érkezett vendégek nevében Finály Henrik egyetemi tanár, mint a „Kol. Dalkör“ elnöke, mely kölcsönös üdvözlés után csakhamar megtörtént az elszállásolás. Aug. 19-re felvirradván, gyönyörű idő csalogatta a dalárokat és a közönséget az utcákra, melyek 9 órára annyira megnépesültek, hogy a főtéren a közlekedést a hatóság kénytelen volt elzárni. Fél 10 órakor a dalgyletek közös próbára gyűltek, miután a darabokat (Hymusz, Szózat, Huber „Nemzeti zászlója“, Erkel „Takardója“, Dürner „Viharban“ című négyese) a dalárünnepélyeken már énekeltek a dalgyletek együttesen, a próba nagyszerűleg sikerült. A 100 tagból álló khorus, melyben majd mind országos ünnepélyen megkoszorozott egyesületek tagjai állottak, kitűnő erővel ritka praecisitással s meglepő szép, tiszta intonatióval énekel.

A próba elteltével, félórai szünet után, sorakoztak az egyletek az ünnepély színhelyére való kivonulásra, a következő sorrend szerint:

1. „Tordai zeneegyület.“
2. „Tordai önk. tüzoltóegyület.“
3. Tordai önképző zenekar.“
4. „Kolozsvári Dalkör.“
5. „Nagyszebeni magyar dalkör.“
6. „Marosvásárhelyi Dalkör.“
7. „Kolozsvári polg. dalgylet.“
8. „N.-Ényedi Dalkör.“
9. „Félvinci Dalárda.“
10. Kolozsvári „Hilárda“ dalgylet.
11. „Tordai Dalkör.“

Ugy az egyletek kivonulása megkoszorozott lobogóik alatt, mint a zászlóanya Br. Kemény Ödönné és a koszorús leányok érkezése, lovagjaik karján, a főtéren épített szentelési sátorhoz, elragadó látványt nyújtott. Pontban 11 órakor kezdődött a szentelési ünnepély a „Hymusz“ élénklésével. Midőn a hatalmas kar első akkordja megzúdult, ünnepies esend szállta meg az utcán, ablakokban és állványokban elhelyezkedett pár ezer főre menő közönséget. A zászlót fölszentelte Gergely Ignác, róm. kath. plébános. Remek felavatási beszédet mondott Fűzi Sándor ref. lelkész, átadó beszédet pedig Albert János unitár lelkész. A beszédek között folyt le az ünnepélyes szegbeverés. Szegzetek szebbnél szebb jelmondatok kíséretében a zászlóanya, koszorús leányok, az egyletek képviselői

A vendég-dalgyletek, midőn szegzetverték, egyúttal emlékül szép babékoszorukat nyújtottak át a „Tordai Dalkör“nek. A szegbeverés előtt az egyletek előadták Huber „Nemzeti Zászló“ című elévülhetlen becsű férfi-négyesét és a szegbeverés után a „Szózatot“, mely után a zeneegyletek működése mellett a közönség szétoszlott. A szentelési ünnepély lefolyása után 1 órakor kezdetét vette a vá-

ros által a vendégek tiszteletére rendezett disz-ebéd, hol a szokásos felkészülések után, közkívánatra megszólalt a „Kolozsvári dalkör” szép éneke. Eredeti újpédalfüzért adott elő Lányi Ernőtől, Keresztély Lajos helyettes karnagy vezetése alatt oly sikerrel, hogy a felzúdult tapsviharra éljenések és újraszásra ismételnők kellett a darabot. Ezután hasonlóképp közkívánatra énekeltek a „Matosvásárhelyi dalkör”, „Kolozsvári polgári dalegylet”, „Tordai Dalkör”, Kolozsvári „Hilária” dalegylet, különösen az első fényes sikerrel, minden előadást megújrázott a lelkesült hangulatban lévő közönség, 5 órákor lett vége a pompás ebédnek a mikor a közönség a helybeli fürdők megtekintésére használta fel a három órai szünetet. Estvéli 8 órakor vette kezdetét a dalestély. Először az összes dalegyletek adták elő Dürner „Viharban” című hatályos négyesét.

Ezután jött a „Marosvásárhelyi Dalkör.” A székely főváros derék dalegylete oly szépen énekelte „Foly esendesen” (Burns R fordította Szász K.) Geiger Albert jeles karnagya által szerzett gyönyörű darabját, hogy az árnyalások finomsága, a művészi kivitel minden várákosunkat túlhaladta. S valamint e művel, úgy a bemutatott népdalokkal Geiger a férfinégyes irodalom terén oly szerzőnek mutatta be magát, kinek e téren is a legszebb jövőt merjük jósolni. Harmadik szám alatt következett a kolozsvári polgári dalegylet. Előadta Gunesch Károly karnagy vezénylete mellett Huber Károly „Nem nézek én” című férfi-négyesét, ugyanazon darabot, melyvel a debreczeni országos dalárünnepélyen díjat nyertek. Természetes hogy itt is a szépen kidolgozott mű művészi előadása a lehető legnagyobb hatást keltette. Most következett a „Kolozsvári Dalkör”, képzhetni, hogy az érdeklődés súlypontja feléjük irányult azon országos himnévél fogva, melyet maguknak a szegedi és debreczeni országos dalárünnepélyeken kiváltak. Előadták Huber Károly „Ünnepi dalát” azon darabot, melyvel a „Pesti nemzeti dalkör” szerző vezénylete mellett 1874-ben Kolozsvártól oly szépen küzdött a híres „Deési dalárdával” az első díjért és a melyvel aztán egyhangulag elnyerte a második díjat. E darab előadása fölül áll azon, hogy ítéletet kockáztassunk fölötté. A „Kolozsvári Dalkör” a „Tordai Dalkör” iránt viseltető rokonszenvének méltóbban nem adhatott volna kifejezést, mint a darab elnevelésével. miután a „Tordai dalkörnek” is e darabhoz fűződik dicsősége, ezzel nyervén el az 1880. évi kolozsvári országos dalárünnepélyen a Szabadverseny második díját, Bartay Ede dalárszövegségi elnök ezüst-koszoruját. Ezután jött a kolozsvári „Hilária” dalegylet; egyveleget adott elő Beil Venczeltől. Leszámítva a magán tenor hangjának fátyolozottságát, dicséretes sikerrel oldották meg feladatukat. Következett végül a „Tordai Dalkör.” Előadta Iszlai Márton karnagy vezénylete mellett Erkel „Dalárindulóját.” E kiváló szép szerzemény előadásával a tagjaiban megszaprodott dalárda oly elismerést és lelkes tapsot idézett elő, hogy közkívánatra még egy darabot kellett előadnia Záradékul együttesen a már szerepelt egyesületek előadták Erkel „Takarodóját” a „Névtelen hősök” c. dalműből, és ezzel vége volt a nagyszerűen sikerült és egy kis dalárversenyhez hasonló dalestélynek. Kezdetét vette pedig azonnal a koszorus leányok tiszteletére rendezett táncestély, mely tartott kiváló virradtig.

A másnapi Torda hasadéki kirándulásról, és sóbánya megtekintéséről, és az ezekkel járó kedélyes időtöltésekről, koszorus lányokról a napi lapok annak idejében bő tudósításokat hoztak, így ezek mellőzésével bezárom tudósításomat. Általában ez ünnepélyt kiválóan sikerültnek mondták kedves vendégeink, ránk nézve pedig kedves vendégeink kiváló rokonszenve és barátsága örökre feledhetetlen marad.

Külföldi zeneélet.

A lipcsei opera mult havi műsora 13 különféle operát 19 előadásban foglalt magában, és pedig Berlioztól: „Benvenuto Cellini” 5-ször, Beethoventól: „Fidelio” és Meyerbeertől: „A hugonották” kétszer, Verdítől: „A Troubadour”, Donizettitől: „Az ezred leánya”, Adámtól: „A Lonjumeau-i Postillon”, Wagnertől: „Rienzi” és „Lohengrin”, Mozarttól: „Don Juan”, Webertől: „A bűvös vadász”, Nicolaitól: „A vindsori víg nők”, Meyerbeertől „Az afrikai nő”, Aubertől: „A portici néma”. Mint vendégek működtek: Schott Antal 7-szer, és pedig 5-ször mint Benvenuto Cellini, továbbá mint Rienzi és Lohengrin. Wachtel Ferdinand 4-szer mint Manrico, Postillon és Raoul. Moran-Olden asszony 6-szor, Valentineban, Donna Annában, Leonorában és Selicában.

A bécsi udvari opera a mult hónapban a nagy hőség dacára kitünő anyagi eredményt mutatott fel, a mi különösen a különböző látványosságok által oda vonzott nagyszámu vidékieknek tulajdonítható. Augusztus 8-tól a hó végéig a következő dalművek kerültek színpadra: „Aida”, „Gute Nacht Herr Pantalon” című egy felvonásos opera a „Melusina” ballettel, „Faust”, „A Hugonották”, „Az arany kereszt”, „Sába királynője”, „A repülő hollandi”, „Don Juan”, „A Tannhausi”, „Az észak csillaga”, „Lohengrin”, „A zsidó nő”, „Az álarcos bál”, „Tell Vilmos”, „Az afrikai nő”, „Violetta”, „Ördög Róbert”, „Carmen”, „Lucia”, „Mephistopheles” és „Mignon”. Mint látható, változatosságban nem volt hiány, és az összes operák szerepei csaknem kivétel nélkül jó kezekben voltak.

Párisban a mult hó utolsó hetében ismét a „Le Fandango” balletet adták elő, mely alkalommal Subra asszony az első ballettáncosnő nagy ovációkban részesült, a zenekar azonban oly botrányosan játszott, mintha be nem tanulta volna a darabot. E ballettel kapcsolatosan Donizetti „Favorite” című dalművét adták elő, melyben Richard énekesnő először lépett fel szép sikerrel. A nagy opera könyvtárát és muzeumát ismét megnyitották a közönség számára, a zenekar előcsarnokában pedig Taglioni híres táncosnő márványból faragott mellszobrát állították fel. — Az Opera Comique-t e hó 1-én nyitották meg a „Perle du Bresil”-vel. — A „Varietes” is csak a napokban nyitott meg, míg a „Renaissance”-ben Hevrének „Vertigo” és Selleniknek „Le roi Chopine” című újdonságaiból tartják a próbákat és e hó 20-án e darabokkal fogják megnyitni.

Velencében m. hó 15-én a Marcus-teren nagyszabású hangverseny tartott a cassamicciolai károsultak javára, melyen 300-an működtek közre; az anyagi eredmény azonban feltünő csekély volt. A Liceo Marcello Benedetoban m. hó

15-én tartották meg a vizsga-hangversenyt és az utána következő vasárnapon osztották ki a díjakat a növendékek közt. — A Goldoni és Rossini színházakat jelenleg alaposan renoválják és október havában nyitják meg.

Hazai hírek.

* „A Tempefői”, Erkel Elek háromfelvonásos víg operája, melynek szövegét Rákosi Jenő írta, november havában fog színpadra kerülni a népszínházban. A próbákat már megkezdtek. A címszerepet Blaháné asszony fogja játszani. A szerző a kiadhatási jogot a „Harmonia” társulatra ruházta.

* A magyar színészegyesület nyugdíjintézetének alapítói sorába újabban beléptek: Csikmegeye 50, és Szatmármegye közönsége 40 frral. Gyűjtöttek és adakoztak: Fehérvári Csiky Katinka 12 frr, Kalmár Tivadar 11 frr, Kézdivásárhelyi takarékpénztár 5 frr, dr. Závori Sándor 5 frr, Geitner Tivadar 5 frr és Jakabfalvy Ferenc, a kassai színiégylet elnöke 5 forint.

* Mosonyi Mihály, elhunyt jeles zeneköltőnk szülőházát Boldogasszonyban emléktáblával jelölték, melyet e hó 4-én lepleztek le az elhunyt rokonainak és a környékbeli lakosságnak élénk részvétele mellett. Az emléktáblát Hafner Dávid fiatal szobrász készítette. Rajta a következő felírás olvasható: „Itt született Mosonyi Mihály, 1815. szept. hó 4-én.” Az ünnepélyen beszédet mondtak Fiala Miklós szolgabíró s az ünnepélyt rendező bizottság elnöke, Fehérvári Gyula nezsideri ügyvéd és Nábinger Nemerius boldogasszonyi zárdafőnök. A nezsideri tanítókból alakult dalárda pedig néhány dalt adott elő. Az ünnepélyt délelőn 100 terítők díszebéd követte, melyen számos felkészülttől mondtak. Liszt Ferenc Weimarból sürgönyileg fejezte ki fájdalomát a fölött, hogy az ünnepélyen meg nem jelenhetett. Üdvözlét küldött továbbá az országos kir. zeneakadémia, azután Zalka János győri püspök és Bittó István képviselő.

Külföldi hírek.

* Rubinstein Antal e hó végén visszatér Németországba. Október 28-án jelen lesz Frankfurtban a „Makkabäusok” című dalművének első előadásán november 8-án pedig Hamburgban a „Sulamith” előadásán.

* Geoffroy ünnepelt francia színész a mult héten elhunyt Párisban 70 éves korában. 1838-ban lépett föl legelőször a „Gymnase” színházban, utóbb pedig a „Palais Royal” színház tagja lett, és itt aratta diadalait. Kiválóbb szerepei, melyeket megalkotott, a következők voltak: „Le Bourgeois de Paris”, „Le Voyage de M. Perrichon”, „Célimare, le bien-aimé” és „Panache”.

* Az „Opera Comique” Párisban a tél folyamán 3 újdonságot fog hozni, és pedig „Le joli Gilles” Poise és Monselettel, továbbá „Manon” Massenet-től és egy háromfelvonásos, eddig még cím nélküli operát Paladilhetől.

* Nápolyban sokat beszélnek és foglalkoznak egy Ottavio de Piccollelli nevű fiatal hegedűművésszel, a ki a brüsseli zeneakadémián nyerte kiképezését.

* Teresina Tua október havában ismét Lipcsebe megy, a hol a mult jelen oly rendkívüli tetszésben részesült. A fiatal művésznő innen Fischhof Róbert zongoraművésszel művészi körútra indúl.

* A hamburgi városi színházat e hó 1-én nyitották meg, 2-án Meyerbeer „Afrikai nő” című operáját adták.

* A kölni színházban m. hó 31-én nyitották meg az idényt a „Hugonották”-kal.

* A „Kornevillei harangok”-at, Planquettenek e gyönyörű operettejét, a párisi „Theatre des Folies dramatiques”-ben 900-szor adták elő.

* Jäger Felix, berlini karnagy a rigai színházhoz szerződött karnagynak.

A TÁRSULAT HIRDETÉSEI.

NEMECSKE JÓZSEF

== Mignon == zongorák. Tartós kitűnő hangszerek. Különösen ajánlatosak iskolák számára.

Magyar zongoragyár

BÉCSBEN.

VÉGH K. B.

Kitűnő hangszerek jutányos áron. — Bősi zenekapacitások dísmérőleg nyilatkoznak Végh zongorái felől.
Kaphatók Budapesten a „Harmonia” zongoratermében (váci utca 3.)

„Produktív szövetség.”

E céget hat évvel ezelőtt a világhírű „Bösendorfer” zongoragyárból elszakadt 60 munkás alapította s ma már méltán vetekedik az anyagyár készítményeivel.
Tekintve a kitűnő minőséget a legolcsóbb hangszer. Különösen ajánlhatók az úgynevezett „Mignon zongorák.”
A nagy aranyéremmel kitüntetve.

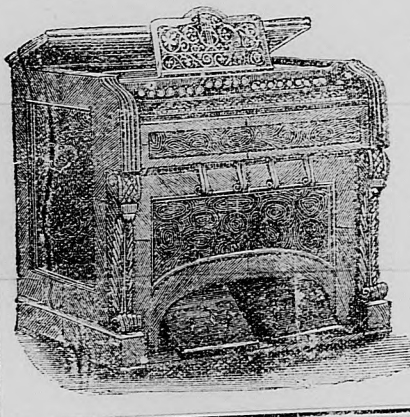
SCHMIDT FERENCZ

Bösendorfer tanítványa.

Jó minőségű tartós zongorák:
Rövid szalon, díófából.
" " fekete.
Árjegyzék küldetik, díj nélkül.

CARL HAMBURGER

zongoragyáros.



A legkitűnőbb
„Harmoniumok”
Tietz Péter utca
Kotykievics Teofil
gyára.

A legjobb minőségű Harmoniumok nagy választéka. Hangverseny- és szalon-harmoniumok. Prolongement és Percussióval. Templomok és iskolák számára 100 forinttól felfelé.

Több évi jótállás!
Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

J. Heitzmann és fia

es. kir. udvari zongoragyáros.

Első rangú gyár, mely különösen arról nevezetes, hogy a legtartósabb hangszereket készíti. Zongorái az egész világon el vannak terjedve. S mindenütt egyaránt kelendőségnek és kedveltségnek örvendenek. Birja a legmagasabb kitüntéseket.

! Farsangi kőféla!

Grelot (csörgő) polka

kézre való csörgővel együtt kapható minden könyv- és zenemű-kereskedésben.

HEVESI B.

zongoragyáros

Kitűnő hazai gyártmány, mely különösen szoliditása és tartósága által tűnik ki. Ezen minden tekintetben ajánlható zongorák főlegnyelőségét a társulat birja s zongoratermében mindig megtekinthetők.

PETROV

zongoragyár.

Legolcsóbb zongorák.

Zenetanárok lakcímei:

Zongora.

- Major Gyula, Váci körút 17.
- Bartay János, nemz. zen. tan., Váci-utca 10.
- Schütze Rezső, N. korona-u. 4.
- Khayll Antal, Thonet udvar
- Erney József, Kerepesi-út 24.
- Huber Károly, Uj tőzsdéépület
- Dr. Popper Armin, Sugár út 80. sz.
- Ziegler János, Király utca 35. sz.
- Koschirz János, Sugár út 89. sz.
- Kindtner Károly, Vas utca 17. sz.
- Vajdaffy Béla, Külső dob utca 49.
- Tomka István, Molnár utca 20. sz.
- Krisztinkovich Béla, Hungaria szálloda
- Gobbi Henrik, Ferenc-József rakpart 18. sz.
- Rausch Károly, Hunyady utca 3. sz.
- Kun Miksa, Bálvány utca 26. sz.
- Drescher Raimund, Kerepesi út Kerepesi udv.
- Sipos Antal, Keckeméti utca Geisztbáz
- Zimay László, Molnár utca 37.
- Székely Imre, Szerb utca 2.
- Avar Alajos, Rákos-árok-utca 30.

Harmonium és Orgona.

Erney József, Kerepesi út 24.

Ének.

- Huber Károly, Uj tőzsdé-épület
- Pauli Richárd, Dohány utca 28.
- Pacsy-Cornet asszony, Múzeum körút
- Igerics Katalin, Lipót utca 6.
- Ulrich Cécília, Albrecht ut 6.
- Schmidt József, Lipót utca 19.
- Paks Ferencz, Klauzál utca 4.

Zeneszerzés.

- Major Gyula, Váci körút 17.
- Erney József, Kerepesi út 24.
- Paks Ferencz, Klauzál utca 4.
- Huber Károly, Uj tőzsdé-épület
- Nicolitsch Sándor, Kazinczy utca 17.

Hegedű.

- Huber Károly, Uj tőzsdé-épület
- Gobbi Alajos, Magyar utca 36.
- Pischinger Alajos, Dohány utca 45.
- Kis Péter, Sándor utca 5.
- Frankhauser Károly, Diófa utca 18.
- Mészáros József, Tüzoltó utca 10.
- Avar Alajos, Rákos-árok-utca 30.

Uj találmány!

Vonó hangszerek, hegedűk és gordonkák.

melyek teljesen pótolják az olasz mesterek műveit. A hang ép oly erős és nemes, mint a régi hangszereké.

Noebe készítményei!

Csakis a Harmonianál, Budapesten kaphatók.

Világhírű szaktekintélyek elismeréssel nyilatkoznak e feltűnést keltett tünneményszerű hangszerekről.

Egy hegedű ára, csinos tokban 100 frt.
Egy gordonka ára, csinos tokban 150 frt.

MARTIN WESSELY
zongoragyáros.

Különös speciálitás az úgynevezett „Diminutiv” zongora, legkisebb alak s mégis erős, tömör hang. Bár milyen kicsi szobában is elfér. Az egész zongora 1 1/2 méter. Különféle érmek.

EHRBAR

világhírű zongorái.

Ezen hangszerek a zongora gyártás remekei közé tartoznak. Tartósságra utólréhetlenek, ezen tulajdonságnak köszönheti e gyár nagy hírnevét.

Kaphatók:

- Szalon Stucz, díófa
- " " fekete
- keresztthúrozott és egyszerű

HOYER

vonó-hangszer készítő.

Gyönyörű imitációk különösen műkedvelők figyelmébe ajánlhatók.

Souczerk Máttyás

zongoragyár

olcsó és tartós gyártmány

a „Harmonia” zongoratermében mindig készletben van.

„HARMONIA”

zeneműkereskedésben

kaphatók valódi legfinomabb francia

hegedű- és gordonkahurok és gyanta.

A világhírű Voirin-féle vonók raktáron tartatnak.

Vidékről jövő megrendelések pontosan teljesítetnek.